

MEMO

Voor : De gemeenteraad van de gemeente Sliedrecht
Van : Wethouder Paas
Datum : 26 mei 2025
Betreft : Afdoening toezegging T25004 reactie op dilemma budgetrecht enerzijds en plicht tot onderwijshuisvesting anderzijds

In de oordeelsvormende vergadering van 20 mei j.l. sprak u het dilemma uit dat de Raad enerzijds een wettelijke plicht tot onderwijshuisvesting heeft en anderzijds budgetrecht volgens de gemeentewet. Er is toen de toezegging gedaan dat hier schriftelijk op gereageerd zou worden vóór de aanstaande besluitvormende vergadering op 27 mei 2025.

Dit dilemma is neergelegd bij het Juridisch Kenniscentrum Drechtsteden:

Er is geen tegenstelling tussen medebewindstaak onderwijshuisvesting vanuit de WPO (Wet Primair Onderwijs) en het budgetrecht uit artikel 189 Gemeentewet. Artikel 193 Gemeentewet bepaalt namelijk dat er 3 soorten verplichte uitgaven zijn voor de gemeente die op de begroting moeten worden gebracht.

Artikel 193 aanhef onder b en c van de Gemeentewet stelt het volgende:

Verplichte uitgaven van de gemeente zijn: c. de uitgaven die voortvloeien uit de van het gemeentebestuur gevorderde medewerking tot uitvoering van wet en algemene maatregelen van bestuur, voor zover die uitgaven niet ten laste van anderen zijn gebracht.

Onderwijshuisvesting is zo'n medebewindstaak en dus onderdeel van de verplichte uitgaven van de gemeente die op de begroting moeten worden gezet.

Artikel 194 Gemeentewet stelt vervolgens dat als de raad weigert verplichte uitgaven op de begroting te brengen, Gedeputeerde Staten dit doen. Indien de raad bovendien weigert in voldoende dekking van die uitgaven te voorzien, verminderen Gedeputeerde Staten daartoe hetzij het bedrag van de onvoorziene uitgaven, hetzij (indien dit bedrag niet toereikend is) overige niet-verplichte uitgaven.

Dit betekent dus dat er voor onderwijshuisvesting, gelet op de WPO, voldoende financiële middelen in de begroting moeten worden opgenomen. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met artikel 189, lid 2 Gemeentewet, waarin de raad erop moet toezien dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. De hoogte van de financiële middelen is afhankelijk van de wijze waarop de taak op onderwijshuisvesting wordt vormgegeven. De raad kan ervoor kiezen om middels het budgetrecht toch voor een andere optie te kiezen (die meer of minder geld kost), zolang de financiële middelen maar dekking geven voor de taak van onderwijshuisvesting.

Het budgetrecht wordt dus beperkt door de verplichting om voldoende financiële middelen te reserveren op de begroting voor verplichte uitgaven.